

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโทรอนโต
ข่าวเด่นประจำสัปดาห์
ระหว่างวันที่ 28 มีนาคม – 1 เมษายน 2565

ผู้ผลิตปุ๋ยในแคนาดาได้รับอานิสงส์จากสถานการณ์แห้งกึ่งชั้นรัสเซีย

แรโพแทช (Potash) เป็นสารตั้งต้นในการผลิตปุ๋ยโพแทสเซียม ซึ่งเป็น 1 ใน 3 ของสารอาหารหลักที่สำคัญของพืช ได้แก่ สาร N (ไนโตรเจน) P (ฟอสฟอรัส) และ K (โพแทสเซียม) แคนาดาเป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้า “แรโพแทช” ใหญ่อันดับ 1 ของโลก รองลงมาได้แก่รัสเซีย (ร้อยละ 20) เบลารุส (ร้อยละ 18) จีน (ร้อยละ 11) และอิสราเอล (ร้อยละ 15) ตามลำดับ

เหมืองแรโพแทชในแคนาดาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ภาคกลางของประเทศ ในรัฐ Saskatchewan นอกจากเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกอันดับของโลกแล้วนั้น แคนาดามีปริมาณสำรองของแรโพแทช (Reserve) ที่อยู่ใต้ดินเป็นอันดับ 1 ของโลก ที่ปริมาณ 1.1 พันล้านตัน รองลงมาได้แก่เบลารุส 750 ล้านตัน รัสเซีย 600 ตัน จีน 350 และสหรัฐฯ 220 ตัน ปัจจุบันแคนาดามีปริมาณสำรองคิดเป็น 1 ใน 3 ของโลก

นับตั้งแต่การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจหลังวิกฤต Covid-19 ราคาปุ๋ยโพแทช (Potassium Chloride) ในตลาดโลกได้มีการปรับสูงขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2564 ตามทิศทางราคาน้ำมันโลกที่สูงขึ้น (ไปทิศทางเดียวกับการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้ว) การถลุงแรโพแทชจะต้องใช้ก๊าซธรรมชาติ (Natural Gas) เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต ซึ่งราคาก๊าซในช่วงปีที่ผ่านมาได้ปรับราคาเพิ่มขึ้นไปทิศทางเดียวกับราคาน้ำมัน นอกจากนี้ ปัจจัยวิกฤตสงครามในยูเครน และการแห้งกึ่งชั้นรัสเซียได้ทำให้ราคาโพแทชในตลาดโลกได้พุ่งสูงขึ้นไปอีกจากราคาเฉลี่ยในเดือนมกราคม 2565 ที่ระดับ 221 เหรียญสหรัฐฯ/ตัน เพิ่มไปเป็น 391.75 เหรียญสหรัฐฯ/ตัน (ราคาเฉลี่ยในเดือนกุมภาพันธ์ 2564) โดยคิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 77 ภายในเวลาเพียง 1 เดือน ที่ได้ส่งผลกระทบต่อราคาพืชเศรษฐกิจหลัก อาทิ ข้าวสาลี ข้าวโพด ถั่วเหลือง และราคาเนื้อสัตว์ (อาหารสัตว์ส่วนใหญ่ผลิตจากข้าวโพดและถั่วเหลือง)

ถึงแม้ว่าสถานการณ์ราคาแรโพแทชที่สูงจะส่งผลดีต่อการส่งออกของแคนาดา แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ในประเทศก็เริ่มรับรู้ถึงผลกระทบอย่างหนักต่อต้นทุนการเกษตรที่สูงขึ้น เนื่องจากแคนาดายังเป็นหนึ่งในผู้ผลิตและส่งออกหลักของโลกของสินค้า ข้าวสาลี ถั่วเหลือง เมล็ดคาโนลา ข้าวโพด ฯลฯ ทุกวันนี้เกษตรกรเริ่มมีความกังวลที่ “มากเกินไป” ราคาปุ๋ยที่สูงขึ้น คือการขาดแคลนปุ๋ยภายในประเทศ

เนื่องจากราคาในตลาดโลกที่สูงขึ้นจะทำให้ผู้ผลิตหันไปส่งออกมากขึ้น ที่อาจทำให้เกิดการขาดแคลนปุ๋ยภายในประเทศ อาจกระทบเป็นปัญหาลูกโซ่อื่นๆ อาทิ เมื่อลดการใช้ปุ๋ย (เนื่องจากการขาดแคลน) ผลผลิตการเกษตรต่อไร่จะลดลง และทำให้ราคาพืชเศรษฐกิจต่างๆ สูงขึ้นไปอีกกว่าสถานการณ์ที่แย่อยู่แล้วในปัจจุบัน ที่เกษตรกรได้เคยกล่าวไว้ว่าการขาดปุ๋ย (สำหรับพืช) ก็เหมือนกับการเผชิญภัยแล้ง (Drought) ในอีกรูปแบบหนึ่ง

ข้อมูลล่าสุดจากการสัมภาษณ์เกษตรกรในรัฐอัลเบอร์ตา (ภาคตะวันตกแคนาดา) พบว่า ได้เริ่มกักตุนซื้อปุ๋ยตั้งแต่ในช่วงสิ้นปี 2564 ที่เตรียมมาใช้ฤดูใบไม้ผลิ (Spring) ช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายนของปี 2565 เป็นฤดูกาลที่เริ่มการเพาะปลูกในแคนาดา โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ได้มีการซื้อปุ๋ยเก็บล่วงหน้าในปริมาณ 45% (ของปริมาณการใช้ทั้งหมดในปี 2565) แต่ก็ไม่กล้าที่จะซื้อล่วงหน้าในปริมาณ 100% เพราะในขณะนั้นเกรงว่าหากราคาปุ๋ยในปี 2565 ปรับลดลงจะต้องเผชิญกับปัญหาการขาดทุนจากการซื้อล่วงหน้า แต่ด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน ราคาปุ๋ยปรับสูงขึ้นแบบก้าวกระโดดทำให้ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะยอมจ่ายในราคาที่สูงขึ้น แต่อาจไม่สามารถหาซื้อกันได้ ที่เป็นผลมาจากการแห้งกึ่งชั้นรัสเซีย โดยปริมาณปุ๋ยโพแทชเกือบ 20% ทั่วโลกจะหายไปจากระบบการค้าโลก

รัฐบาลท้องถิ่นจากรัฐ Saskatchewan ซึ่งเป็นที่ตั้งของเหมืองแรโพแทชในแคนาดา ได้ปรับตัวเลขการคาดการณ์รายได้จากค่าสัมปทานและผลกำไรของบริษัทส่งออกแรโพแทชในปี 2565 ว่าภาครัฐ

☐ นโยบายภาครัฐ ☒ เศรษฐกิจการลงทุน ☒ แนวโน้มการตลาด ☐ รายงานสินค้าและบริการ ☐ อื่นๆ

จะสามารถเก็บรายได้เพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ 1.5 พันล้านเหรียญฯ (4.2 หมื่นล้านบาท) เพิ่มขึ้นจาก 420 ล้านเหรียญฯ (1.1 หมื่นล้านบาท) ในปี 2564 ที่สะท้อนถึงผลกระทบด้าน “บวก” ของความผันผวนราคาแร่ปุ๋ยโพแทชที่เป็นหนึ่งในสินค้าโภคภัณฑ์ที่สำคัญในแคนาดา

ความเห็นสำนักงานฯ

สินค้าปุ๋ยโพแทช ได้กลายเป็นหนึ่งในสินค้าโภคภัณฑ์ที่ได้รับความผันผวนจากวิกฤตในยูเครน มาตรการแซงก์ชันการค้ารัสเซีย ได้ส่งผลให้โลกต้องเผชิญกับความเสี่ยงในการขาดแคลนสินค้าปุ๋ย ที่ใช้ในการเกษตรทั่วโลก โดยทุกวันนี้รัสเซียและเบลารุสเป็นผู้ผลิตและส่งออกแร่โพแทชที่มีสัดส่วนรวมกันถึงร้อยละ ๓๘ หรือคิดเป็นปริมาณ ๑ ใน ๓ ของการใช้ปุ๋ยโพแทชทั่วโลกต่อปี แคนาดาเป็นประเทศที่มีสัดส่วนการผลิตแร่โพแทชที่ใหญ่ที่สุดของโลก โดยมีสัดส่วนตลาดสูงถึงร้อยละ ๓๒ ที่มีการส่งออกไปทั่วโลกรวมถึงไทย (ปุ๋ยโพแทชเป็นสินค้าที่ไทยนำเข้าจากแคนาดามูลค่าสูงเป็นอันดับ ๖)

สถานการณ์ล่าสุด นักวิเคราะห์มีความเห็นว่า ถึงแม้ว่าแคนาดาจะเป็นผู้ผลิตอันดับ ๑ ของโลกก็ตาม แต่กลุ่มเกษตรกรในแคนาดาเริ่มมีความกังวลถึงความเสี่ยงของวิกฤตการขาดแคลนปุ๋ยภายในประเทศ แม้ว่าเกษตรกรจะยอมจ่ายในราคาที่สูงกว่าแต่ผู้ผลิตปุ๋ยในแคนาดามักสนใจกับตลาดส่งออกมากกว่าตลาดภายในทำให้เกิดการแย่งชิงตัดราคาเพื่อให้ได้สินค้าในมือ ทำให้ราคาปุ๋ยอาจปรับสูงขึ้นอีกในช่วงอีก ๑-๒ เดือนข้างหน้า เพราะประเทศส่วนใหญ่ทั่วโลกเริ่มเข้าฤดูการเพาะปลูกแล้ว หากธัญพืชไม่ได้รับสารอาหารจากปุ๋ยที่พอเพียงก็เหมือนกับการเผชิญ “ภัยแล้ง” จะส่งผลกระทบต่อผลผลิตต่อไร่และอาจกระทบเป็นปัญหาลูกโซ่ต่อไปยังราคาสินค้าการเกษตรเกือบทุกชนิด ที่อาจกลายเป็นปัญหาความมั่นคงทางด้านอาหาร (Food Security) ของแต่ละประเทศอีกด้วย ไทยควรจะต้องจับตาสถานการณ์ความผันผวนของราคาปุ๋ยอย่างใกล้ชิด รวมถึงปริมาณสำรองสินค้าปุ๋ยในประเทศ นอกเหนือจากปัญหา Covid-๑๙ ภาวะเงินเฟ้อ และปัญหาที่เรื้อรังของ Supply Chain Disruption ที่ประเทศทั่วโลกและไทยกำลังประสบปัญหาอยู่ในปัจจุบัน

ติดตามความเคลื่อนไหวในการค้าระหว่างประเทศผ่านเว็บไซต์ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศที่ www.ditp.go.th และ www.thaitrade.com หรือโทรปรึกษาเรื่องการค้าระหว่างประเทศที่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ โทร.1169 (หากโทรจากต่างประเทศ โปรดติดต่อที่ โทร. +66 2792 6900)

☐ นโยบายภาครัฐ ☒ เศรษฐกิจการลงทุน ☒ แนวโน้มการตลาด ☐ รายงานสินค้าและบริการ ☐ อื่นๆ